

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

Aan de fracties van de
PvdA, PVM, PVV, Groep Gunther,
Groep Alexander Lurvink, 50PLUS.

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP

Vragen ex art. 47 RvO n.a.v. presentatie
begroting "Is gemeente Maastricht wel in
control"

BEHANDELD DOOR

RHCM Dirx

E-MAILADRES

Raymond.dirx@maastricht.nl

DATUM

3 december 2019

VERZONDEN 4 DEC. 2019

TELEFOONNUMMER

043 - 350 4227

FAXNUMMER

043 - 350 4230

BIJLAGEN

ONZE REFERENTIE

2019.30500

UW REFERENTIE

Geachte fracties,

Onderstaand treft u de beantwoording aan van de vragen die uw fractie gesteld heeft in het kader van artikel 47 van het Reglement van Orde.

Vraag 1:

U geeft aan dat u verrast werd door de verschillende financiële tegenvallers. Kunt u exact aangeven wanneer u geconfronteerd werd met de tegenvallers en de financiële impact hiervan?

Antwoord 1:

In september 2019. Zie voor een nadere toelichting het antwoord op vraag 3.

Vraag 2:

Hebben zich na dit moment nog nieuwe tegenvallers voorgedaan? Wat is de actuele stand?

Antwoord 2:

Er hebben zich geen nieuwe tegenvallers voorgedaan. Thans zijn we bezig met het opstellen van de interne managementrapportage met als peildatum 1 oktober. Mochten hieruit nog majeure afwijkingen blijken dan zullen we u hiervan op de hoogte brengen.

Vraag 3:

Heeft u zelf het gevoel "in control" te zijn? Zo ja, waarom denkt u in control te zijn? Welke maatregelen heeft u genomen om de financiën op orde te krijgen?

Antwoord 3:

Zoals onder antwoord 1 vermeld is in september 2019 gebleken dat er een tekort is in met name het Sociaal Domein. In dit antwoord gaan we daarom in op de monitoring en control in het Sociaal Domein.

Ten behoeve van de monitoring en controle worden administratiesystemen gebruikt die door de zorgaanbieders en de gemeentelijke toegangen gevuld worden. Dit systeem is niet 'real-time' maar kent ten gevolge van verwerkingstijden en werkvoorraden, zowel aan de kant van verwijzers, zorgaanbieders als gemeentelijke toegangen, altijd een zekere doorlooptijd hetgeen leidt tot vertraging in de realisatiecijfers. Dit heeft op haar beurt dan ook weer een effect op de hieruit geëxtrapoleerde prognosecijfers.

Vragen ex art. 47 RvO

DATUM
3 december 2019

In 2019 heeft tot en met mei de primaire focus bij de monitoring en control gelegen, zowel bij ons als bij zorgaanbieders, met als doel (de wettelijke verplichting tot) het afronden van de jaarrekening 2018. Dit kost aan beide zijden nog steeds een groot deel van de beschikbare capaciteit, waardoor de capaciteit bij de zorgaanbieders in mindere mate beschikbaar was voor de systeemadministratie van de gegevens van het lopende jaar. Dit heeft ertoe geleid dat in deze periode de realisatiecijfers in de administratie waar wij ons als gemeente op baseren achter liepen. Dit geldt in hogere mate voor Jeugd omdat voor een groot deel van de verwijzingen/toekenningen anderen dan de gemeentelijke toegang bevoegd zijn tot het toekennen van zorg (bijvoorbeeld huisartsen). Hierdoor is de gemeente voor een groot deel ook afhankelijk van melding van deze verwijzing door de zorgaanbieders.

Daarnaast is het algemeen bekend dat gemeenten in Nederland worstelen met de wijze waarop het Rijk de decentralisaties heeft vormgegeven, inclusief hoge kortingen. De nieuwe taken zijn zowel inhoudelijk als qua control aan een leercurve onderhevig.

Wij zijn van mening dat wij binnen onze mogelijkheden in toenemende mate 'in control' zijn, maar door bovenstaande is het niet mogelijk gebleken om voor juli 2019 volledig inzicht in de cijfers van het sociale domein te krijgen.

Verbetering op het gebied van monitoring en control binnen het Sociaal Domein zijn dus noodzakelijk en wenselijk. Hier worden doorlopende acties op ingezet. Enkele (lopende) verbetertrajecten zijn:

- a. Handhaving administratieve achterstanden: begin dit jaar is een proces ingezet vanuit regio Zuid-Limburg om stringenter te handhaven op zorgaanbieders die zich niet houden aan gemaakte afspraken ten aanzien van tijdig aanvragen van toekenning van de zorg bij de gemeente, wanneer die zorg niet geïndiceerd is door de gemeente. Als zij tijdig aanvragen is de systeemadministratie sneller up-to-date, waardoor de betrouwbaarheid van de financiële prognoses toeneemt. Ook ontwikkelen we een rapportage-/monitoringtool om eerder te kunnen constateren dat aanbieders achterlopen bij het invullen van de systemen.*
- b. Verfijning prognose: het voorspellen van zorgkosten op basis van aanvullende parameters zoals bijvoorbeeld populatiekenmerken zou de prognose kunnen verbeteren en minder afhankelijk maken van de systeemadministratie. We werken samen met de gemeente Den Haag en andere gemeenten om gezamenlijk te werken aan een voorspellend model.*
- c. Inzicht/waardering werkvoorraden toegang: we werken aan de verbetering van de interne werkprocessen bij toegang verbeteren, zodat er een beter en tijdiger beeld ontstaat van de actuele werkvoorraden, inclusief een betere prognose van de zorgkosten.*
- d. Monitoring meer in eigen beheer: de afgelopen jaren is de monitor Sociaal Domein samen met een externe partij ontwikkeld. In het vervolg gaan we dat in eigen beheer doen, zodat kennis en expertise over monitoring beter verankerd wordt in de eigen organisatie.*

Bovenstaande maatregelen leiden tot een accurater beeld van de financiële situatie van het sociaal domein. Dit stelt de gemeente beter in staat om gekoppeld aan de reguliere P&C-cyclus ook budgetfair bij te sturen.

Aangaande de vraag welke maatregelen zijn genomen om de financiën op orde te krijgen, verwijzen wij naar de monitoren sociaal domein en P&C-documenten van de afgelopen jaren. Er zijn diverse maatregelen (draaiknoppen) genomen, maar de totale kosten zijn als gevolg van een stijgende vraag autonoom blijven stijgen. Bij begroting 2020 hebben we helaas moeten constateren dat de ingeboekte financiële effecten van onze maatregelen niet haalbaar blijken in het licht van vooral de vooralsnog immer toenemende zorgvraag. Welke maatregelen we gemeentebreed moeten treffen om het hieruit voortvloeiende tekort op te vangen, kunnen wij nu nog niet aangegeven. Zoals

DATUM
3 december 2019

aangegeven in de begroting 2020 is hiervoor een separaat proces opgestart. We blijven lobbyen richting het Rijk, want de meeste gemeenten hebben problemen in het sociaal domein. We kijken ook welke maatregelen door andere gemeenten worden getroffen. We blijven in ieder geval doorgaan en waar mogelijk intensiveren we op de 50 gezinnen aanpak en de invoering van de praktijkondersteuner in heel Maastricht.

Vraag 4:

Waarom heeft Orgfit u geholpen met de kaderbrief?

Antwoord 4:

Ook de kaderbrief kende al de nodige financiële vraagpunten. Orgfit is ingehuurd om het proces om te komen tot dekkingsvoorstellen te begeleiden vanuit haar specifieke expertise en kennis van andere vergelijkbare organisaties.

Vraag 5:

Waarom wilde u ons bij de kaderbrief niet duidelijk informeren over de financiën? Reeds toen hebben we gevraagd om een duidelijke vergelijking tussen begroting en kaderbrief om inzicht in de financiën te krijgen.

Antwoord 5:

Bij Kaderbrief hebben we u over de financiën door middel van het Uitvoeringsbeeld ingelicht. Zie verder het antwoord op vraag 3.

Vraag 6:

Wordt het niet tijd om meer controlemomenten in te voeren, zoals vroeger met de Marap gebeurde?

Antwoord 6:

Het is natuurlijk aan de raad zelf om dit te bepalen. Met de Bestuursrapportage, het uitvoeringsbeeld, de rekening en twee monitoren sociaal domein heeft de raad ons inziens al meer controlemomenten dan ten tijde van de Managementrapportage. Meer controlemomenten lossen het probleem van tijdigheid en beschikbaarheid van met name door derden aan te leveren informatie zoals eerder beschreven echter niet op

Vraag 7:

Keer op keer moet er bij zaken geld bij: MECC, Geusselt, Muziekgieterij etc. Is dit niet eerder symptomatisch dan incidenteel? Kunnen we hieruit niet concluderen dat zorgvuldige besluitvorming bij besluiten te kort schiet?

Antwoord 7:

Vanuit de kant van het college kunnen we stellen dat alle prognoses met grote zorgvuldigheid betracht worden. Het is echter inherent aan het karakter van een prognose dat er afwijkingen zullen zijn. Vanuit het budgetrecht van de raad worden negatieve afwijkingen onderbouwd voorgelegd aan de raad. Tevens benutten we alle afwijkingen (positief en negatief) als leermoment. Hierbij benutten we de 'kennis achteraf' om te bezien of zaken in de toekomst vooraf beter geduid kunnen worden. Maar desondanks zullen alle prognoses een mate van onzekerheid hebben. Wij zien echter geen structurele stelselmatige 'fout' in onze wijze van prognosticeren.

Vraag 8:

Ieder voorstel leidt bijna tot het inhuren van een extern bureau. Bent u het met ons eens dat u ook wel heel veel geld investeert in het inhuren van dit soort bureaus?

DATUM
3 december 2019

Antwoord 8:

Externe bureaus worden ingehuurd voor 'ziek, piek en specifiek'. Specifieke expertise die niet 'in huis' is (kwalitatief) of als de interne capaciteit simpelweg niet voldoende is (kwantitatief) zal worden ingehuurd. Overigens wij investeren niet in bureaus maar in de uitvoering van gemeentelijke ambities, plannen en projecten.

Vraag 9:

Is het niet een beetje makkelijk om feitelijk alleen naar Den Haag te wijzen? Kunt u aangeven welke Haagse maatregelen voor iedere gemeente gelden en welke zijn specifiek voor Maastricht nadelig?

Antwoord 9:

Nee, gezien de grote financiële problemen die nagenoeg alle gemeenten in Nederland sinds de decentralisaties in 2015 hebben op het sociaal domein, lijkt een oorzakelijk verband tussen de wijze van decentraliseren (met kortingen) en deze financiële problemen ons niet erg gezocht. Ook in VNG-verband is hierover doorlopend overleg met Den Haag.

Vraag 10:

Kan het tekort ook niet mede veroorzaakt worden door de wijze waarop u zelf de Jeugdzorg en WMO heeft ingericht? Immers veel aanbieders, veel verschillende arrangementen, niet in control m.b.t. zorggeld, niet actief ingrijpen op zorgcowboys.

Antwoord 10:

De door u opgeworpen stelling inzake de inrichting kan inderdaad opgeld doen. Daartegenover kan ook gesteld worden; 'weinig aanbieders, weinig concurrentie/innovatie, weinig flexibiliteit, weinig maatwerk, too big to fail'. Wij hebben oog voor de 'voors en tegens' van beide uitersten. Bij de herijking van ons inkoopbeleid zullen we dit soort zaken meenemen. Ondanks dat we als gemeente excessen zien wilt dat niet zeggen dat we hierop ook kunnen ingrijpen, mede ten gevolge van wetgeving ten aanzien van inkoop en aanbestedingen. Een groot deel van deze excessen bestaan niet enkel in de Wmo en jeugdzorg, ook in de ZVW en WLZ zijn deze aanwezig mede ten gevolge van het ontbreken van juridische handvaten.

Vraag 11:

Worden bijvoorbeeld de cijfers van het CAK gebruikt ter controle van de WMO-uitgaven om zo te checken of er daadwerkelijk "zorggebruik" is geweest?

Antwoord 11:

Ja. De cijfers die wij ontvangen van CAK worden gebruikt om Wmo-uitgaven te controleren of er sprake is van zorggebruik, dit gebeurt achteraf. Aanvullend steunen we op de accountantsverklaringen die zorgaanbieders moeten aanleveren ten aanzien van levering van zorg evenals leveringscontrole die door de gemeentelijke toegang wordt uitgevoerd.

Vraag 12:

De accountant heeft toch al meermaals zorgen uitgesproken over sociaal domein en controle. Waarom bent u nooit actief aan de slag gegaan met deze opmerkingen?

Antwoord 12:

Het is ons niet bekend welke specifieke opmerkingen u bedoelt, naast de generieke opmerking zoals weergegeven in het Accountantsverslag 2017 "De financiële positie van uw organisatie verdient blijvende aandacht gezien de risico's en ontwikkelingen waarmee uw organisatie te maken heeft. Denk hierbij aan de tekorten in het sociaal domein die voor overgrote deel van de gemeenten in Nederland geldt De accountant is van mening dat wij over de afgelopen jaren een positieve

DATUM
3 december 2019

ontwikkeling hebben laten zien op gebied van bedrijfsvoering sociaal domein. Dat blijkt ook uit o.a. de Accountantsverslag 2018 waarin vermeld staat "In 2018 zijn er door de centrumgemeente diverse acties ondernomen om de datakwaliteit in Zorgned te verbeteren. Dit betrof onder andere het periodiek genereren van datakwaliteitslijsten (DQ-lijsten) die naar de deelnemende gemeenten werden verstuurd ter opvolging. Het bovenstaande heeft onder andere tot minder bevindingen in boekjaar 2018 geleid".

Vraag 13:

Draagt het feit dat de portefeuille sociaal domein bij drie verschillende wethouders ligt mogelijk ook bij aan het gebrek aan coördinatie?

Antwoord 13:

Nee, het zijn duidelijk af te bakenen onderdelen die wel raakvlakken kunnen hebben, maar dat geldt ook voor andere portefeuilles. Daarnaast is er vrijwel wekelijks regulier tussen de wethouders in het Sociaal Domein.

Vraag 14:

Uit eerdere begrotingen blijkt heel duidelijk dat het sociaal domein tot ver in de toekomst een fors tekort zou opleveren. In 2017 stelde u ter dekking de "draaiknoppen sociaal domein" voor. Reeds bij de coalitieonderhandelingen was duidelijk dat de besparing door de draaiknoppen veel te ambitieus was ingeschat. En werd naar beneden bijgesteld.

Toen had u toch een lampje moeten gaan branden dat het tekort op het sociaal domein weer zou gaan oplopen?

Antwoord 14:

Ten tijde van de coalitieonderhandelingen was inderdaad bekend dat de draaiknoppen minder effect sorteerden dan aanvankelijk verwacht. Daarom heeft op dat moment een bijstelling plaatsgevonden. Zoals omschreven in de beantwoording van de technische vragen, worden besparingen vaak door autonome ontwikkelingen/volumegroei ingehaald. Bovendien is het voor de meeste ingrepen vanuit de draaiknoppen niet goed mogelijk om een direct verband te leggen naar besparingen. Het is bijzonder lastig om causale verbanden te leggen tussen interventies en resultaten op dat vlak. Zaken zijn nog wel met elkaar in verband te brengen maar de complexiteit van allerlei factoren, wijzigingen in wet- en regelgeving en autonome ontwikkelingen maken het onmogelijk om rechtstreekse koppelingen te leggen. Het streven is om meer datagestuurd werken mogelijk te maken en maatschappelijke kosten en baten in beeld te brengen. Bovenstaande is de grond tot loslaten van de term draaiknoppen om geen schijnzekerheid of wensdenken te laten bestaan. Overigens betekent het niet specifiek opvoeren van een post draaiknoppen niet dat de financiële opgave is verminderd. Deze opgave blijft onverminderd groot zeker nu de begroting onder druk staat.

Vraag 15:

Wanneer heeft u de 12,3 miljoen uit de stroppenpot gekregen?

Antwoord 15:

Het Fonds tekortgemeenten, zoals de 'stroppenpot' officieel heet, keerde eind vorig jaar in totaal (eenmalig) 200 miljoen euro uit aan 77 gemeenten. Maastricht was één van deze 77 gemeenten.

Vraag 16:

Waarom is het geld uit de stroppenpot besteed?

Vragen ex art. 47 RvO

DATUM
3 december 2019

Antwoord 16:

In de Memorie van Toelichting behorende bij de begroting 2019 is het volgende hierover opgenomen: In de begroting zijn we voorzichtigheidshalve uitgegaan van een uitkering van € 8 mln. uit het fonds in 2018. Hiervan is € 0,7 mln. ingezet om de uitname uit de algemene uitkering te compenseren (de bijdrage die alle gemeenten doen om het fonds te voeden). Het restant is ingezet ter (gedeeltelijke) dekking van de draaiknoppen sociaal domein, € 3,5 mln. in 2018 en € 3,8 in 2019. De uitkering van de stroppenpot is hoger dan verwacht en zal in december 2018 feitelijk worden uitgekeerd aan de gemeente. Wij zullen dan bij jaarrekening 2018, als er een positief resultaat is, een voorstel aan u voorleggen om het meerdere te bestemmen c.q. te reserveren voor het nader invullen van de incidentele dekking 2019, aangezien dit een fors bedrag is om te dekken. Bij de jaarrekening 2018 is dit conform besloten.

Vraag 17:

Uit de monitor Sociaal Domein blijkt dat u ook nog geld over 2015 en 2016 heeft gekregen, Heeft u dat ontvangen en zo ja wanneer?

Antwoord 17:

Ja, over de jaren 2017-2019 is dit een doorlopend proces geweest waarbij er onderzoeken hebben plaatsgevonden bij zorgaanbieders. De financiële consequenties die hieruit zijn voortgekomen zijn verwerkt in het resultaat van de jaren 2017-2019. In de jaarrekening en monitor Sociaal Domein 2018 en de monitor Sociaal Domein 2019 staat dit toegelicht als incidenteel resultaat.

Vraag 18:

Waaraan is dat geld besteed?

Antwoord 18:

Dit geld is niet aan aanvullende zaken besteed, het (per saldo) positieve resultaat dat hieruit voortvloeit direct in de jaarrekening verwerkt en heeft in die zin een bijdrage geleverd aan het totaalresultaat van de gemeente van het betreffende jaar.

Vraag 19:

Wij kunnen toch concluderen dat als dat geld niet was binnengekomen het tekort al snel richting €30 miljoen was gelopen?

DATUM
3 december 2019

Antwoord 19:

Het is onduidelijk waarop u het bedrag van €30 mln. baseert. Uw constatering dat het tekort, zonder uitkering uit het Fonds Tekortgemeenten en terugontvangen bedragen na het tarievenonderzoek, hoger was geweest is juist.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Maastricht,

De Secretaris,

R.E.C. Kleijnen.

De Burgemeester,

J.M. Penn-te Strake.

Vragen ex art. 47 RvO